

Plan mot kränkande behandling

Gångvikens skola

Förskoleklass, grundskola och fritidshem

Ansvarig rektor: Annlouise Selin

Giltighetstid: Läsåret 23/24, giltig t.o.m. 240830

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetsätt

Gångvikens skolas vision är att skapa trygga barn som vill lära sig i samspel med andra.

Återkommande insatser av förebyggande och främjande karaktär:

- Rastaktiviteter/rastvärdar
- Värdegrundsarbete i klassrummet, med material som är anpassat efter årskurs. Inklusive elevversion av Plan mot kränkande behandling
- Nolltoleranssteam
- Elevenkäter
- Skol-IF
- Stödrutiner för oönskat beteende
- Hälsosamtal
- El Sistema
- Språkbruksprojekt

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Grundskola: Språkbruk	Enkät Stella Observationer Samtal med elever och vårdnadshavare	Språklig sårbarhet Miljöfaktorer Regler
Grundskola: Trygghet och studiero	Enkät Stella Observationer Hälsosamtal	Ledarskap Anpassningar Bemannning Rastaktiviteter

	Samtal med elever och vårdnadshavare	
Fritidshemmet: Språkbruk	Observationer Stella Samtal med elever och vårdnadshavare	Språklig sårbarhet Miljöfaktorer Regler
Fritidshemmet: Regler	Observationer Stella Samtal med elever och vårdnadshavare	Ledarskap Anpassningar Bemanning

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Stävja skojbråk	Skojbråk finns än	Vi behöver större samsyn bland medarbetare och arbeta mer med eleverna. Ta upp detta i klasserna.
Zoner på raster för rastvärdar	Bra täckning på zoner	Behöver jobbas mer med.
Personal följer med vid förflyttningar	Har inte gällt alltid.	Behöver jobbas mer med.
Ökad bemanning i omklädningsrum på idrotten	Finns i dagsläget.	Kommer även behövas framgent.
Utarbeta en elevversion av Likabehandlingsplanen	Elevversion finns.	Lyfts en gång per termin. Se över att den fungerar med nuvarande Plan mot kränkande behandling.
Revidera ordningsregler	Ordningsregler finns och är tydliggjorda	Se över om ordningsregler är kända för alla.
Revidera åtgärdstrappan	Se under utvärdering	Ny plan är under bearbetning
Strategier vid konfliktlösning	Är utarbetad	Checka av att den är känd för alla.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när
------------------	-------------------	---	---

			åtgärderna ska vara genomförda
Förbättra språkbruket	Språkbruksprojekt Samarbete med logoped	Bättre klimat bland elever, bättre studiero Mer kunskap om språklig sårbarhet	Enkät. Ansvarig: kurator. Utvärdering: Vt 2024
Miljöfaktorer	Samverkan med Råd och stöd Samarbete med psykolog	Bättre levnadsvillkor för eleverna. Tydligare gemensam ärendegång Mer lågaffektivt bemötande	Utvärdering tillsammans med socialtjänsten. Ansvarig: bitr rektor. Utvärdering: 18/12
Studiero	Arbete kring extra anpassningar	Bättre lärmiljö för eleverna	Uppföljning via årshjulet för SKA-arbete.

6. Delaktighet

Eleverna har deltagit i enkäter, även elevrådet har deltagit i arbetet med att ta fram planen. Personal går igenom planen på arbetslagsträffar.

7. Förankring

Planen förankras hos elever genom arbete i klassrummen. Vårdnadshavare får information om planen via Vklass samt på Skolråd, genom informationshäfte i entrén samt på föräldramöte.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen har enskilda samtal med elever.
2. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen informerar klasslärare/mentor samt vårdnadshavare.
3. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Den person som upptäcker händelsen gör en anmälan. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
4. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även skolans kultur ingår i kartläggningen.
5. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
6. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

